

поштовање положаја Савезне скупштине, остала непромењена.

Наравно, прошло је више од 20 година откако се поглавље постојања наших федерација завршило. Наши уставни судови сада раде у потпуно другачијим условима независних држава, а Чешка Република је уз то већ десет година део друге заједнице држава, Европске уније. Тиме се отвара читав низ нових питања.

Измењени су само процес и последице одлука о усклађивању уставних закона федерације и република. Као прво, Уставни суд више није могао одлучивати без учешћа уставних судова република, јер је члан 3. (б) горенаведеног уставног закона уређивао да ће „у случајевима неусклађености између уставних закона Чешког националног савета и Словачког националног савета и уставних закона Савезне скупштине, Уставни суд захтевати мишљење уставног суда дате републике пре него што донесе сопствену пресуду“.

Овде се може приметити да је необично ојачана позиција уставних закона република, иако не у мери у којој је то учињено у југословенском Уставу из 1974. године, у члану 378, по коме је Уставни суд био овлашћен да само изрази мишљење о сукобу између федералног и републичког устава. Због тога нису биле предвиђене никакве експлицитне одредбе за даљи законски поступак у случају да до таквог сукоба дође, што је створило предуслове за правно дословно нерешиве ситуације у федерацији, у којој није било једне преовладавајуће политичке снаге. У таквим околностима, ослањање на политичке нагодбе представља сигуран пут у пакао. И на крају – ни једној од бивших комунистичких федерација није пошло за руком да уставним путем пронађе решење за очување федерације (Совјетски Савез – спорови о ваљаности референдума, Југославија – без коментара, Чехословачка – уставно утемељен споразум о престанку постојања федерације).

Чехословачка законска регулатива је у овом смислу отишла нешто даље и омогућила Уставном суду да се огласи о поменутом сукобу. Међутим, постојала је велика разлика у односу на поступак констатовања неуставности других правних регулатива (обични закони, правни акти). У овом случају „релевантна регулатива или одређене одредбе у њој престаће да важе; органи који су предвидели такву регулативу дужни су да у року од шест месеци од датума објављивања пресуде Уставног суда обезбеде усклађивање дате регулативе са уставним законима и међународним уговорима или законима Савезне скупштине. У случају неизвршења, такви закони, њихови делови или одредбе, престаће да важе, шест месеци након датума објављивања пресуде; горе наведено се неће примењивати на уставне законе Чешког националног савета и Словачког националног савета.“

Истини за вољу, формулација ове одредбе није била сасвим јасна, јер би се федерација нашла у незавидном положају да је проглашен сукоб између